

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva drav. banovine

»OBRTNI VESTNIK« izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu in stane: celoletno Din 40.— polletno Din 20.— posamezna številka Din 2.—	GLASILO OKROŽNIH ODBOROV, OBRTNIH ZDRUŽENJ IN OBRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINE UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, CANKARJEVO NABREŽJE 9.	Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski do- voljeni le z navedbo vira. Številka pri poštni hranilnici, podruž- nici v Ljubljani 10.860.
--	---	---

XIX. LETNIK.

V LJUBLJANI, DNE 10. APRILA 1936.

ŠTEV. 7—8.

Veselo Veliko noč želita

uprava in uredništvo našega lista vsem
svojim naročnikom in cenj. čitateljem!

Za znižanje obrestne mere pri Zanatski banki

V nedeljo 5. t. m. se je vršil v Beogradu IX. redni zbor akcionarjev Zanatske banke. Koncem leta 1935 je bilo skupaj 8.339 akcionarjev s 25 tisočimi akcijami. Skupščine same pa se je udeležilo 436 akcionarjev s 188.080 akcijami, ki so imele pravico na 8903 glasove. Slovenske akcionarje so na tem zboru zastopali gg. Rebek Josip, Miroslov Urbas in Pičman Lovro, ki je obenem tudi član centralne uprave.

Nesoglasja, ki izvirajo še iz polpretekle dobe med našim obrtništvom in so prišla tudi do izraza pri poslovanju ljubljanske podružnice, še do danes niso urejena. Večina delničarjev, ki je v preteklem letu na volitvah svojih zastopnikov za poslovni odbor v Ljubljani zmagala, ni dobila polnega upoštevanja in se je takrat posrečilo g. Pičmanu, da je s posredovanjem nekaterih beograjskih prijateljev dobil več glasov, kakor pa kandidat slovenskih delničarjev poznani obrtniški starosta g. Engelbert Franchetti. Naši delničarji so pooblastili g. Rebeka in g. Urbasa, da jih zastopata z nad dve tretjinsko večino upravičenih glasov.

Poslovanje Zanatske banke je bilo v preteklem letu znatno povečano. Za 511.345 dinarjev se je povečal kredit proti letu 1934. Plasman se je sorazmerno tudi zvišal za 5.762.473.75 Din na 12.680.663.50 dinarjev. Sigurnost kritja napram dosedanjemu se je povečala tako, da znaša hipotekarno kritje koncem 1935 48.90% napram 42.25% v letu 1934. Če vzamemo v poštev še plasman pri zadrugah, znaša to pokritje 62.77%. Posojila uživa pri banki 16.991 obrtnikov iz 969 krajev. Ljubljanska podružnica je zaznamovala v preteklem letu velik napredek ter izkazuje čistega dobička 244.516.64 dinarjev.

O poslovanju banke se je razvila obširna razprava. V imenu slovenskih delničarjev je izrazil zahteve g. Josip Rebek, ki je predvsem podčrtal nujno potrebo po znižanju obrestne mere, da bi se na ta način izpolnil tudi namen ustanove Zanatske banke, ki mora koristiti celokupnemu obrtništvu. Iz njegovih izjavanj posnemamo sledeče:

Gospodarski položaj obrtnika se je v prošlem letu tako zelo poslabšal, da je prenehala poslednja trohica optimizma. Obrtnikom v celi državi gre slabo ali mirno lahko rečem, da gre najslabše obrtnikom v Sloveniji. Oni so si v času konjunktore uredili moderne delavnice, investirali v iste velike vsote, katere se danes ne rentirajo. Z investicijami so imobilizirali svoja sred-

stva. Tako moramo priznati, da je v času najhujše krize podružnica našega zavoda v Ljubljani mnogim obrtnikom pomagala, da so vzdržali. Edina stalna kritika je previsoka obrestna mera.

Priznam, da so režije podrobnega kreditiranja preko 9000 obrtnikov v preko 1000 krajih širom cele države izredno velike, kar kredit podražuje ali na drugi strani je gotovo, da je sedanja obrestna mera za kredite težko znosljiva in da najmanj tako dragega kredita ni več rentabilno. Naše obrtništvo najema posojila v sili. Tako kreditiranje pa za zavod ne more biti zdravo. Treba je za vsako ceno najti možnost, da se obrestna mera zniža.

Iz letnega poročila se vidi, da znaša za služek banke pred odpisom dubioznih terjatev 4 milijone 150 tisoč dinarjev, odpisi dubioznih terjatev pa znašajo 1 milijon 800 tisoč dinarjev.

Dubiozne terjatve izvirajo največ iz kreditov podeljenih pred gospodarsko krizo. Krediti zadnjih let so se odobrvali pod mnogo strožjimi pogoji, zato je tudi ta plasman sigurnejši.

Odpise starega dubioznega plasmana bi trebalo raztegniti na večje število let in s tem znižati vsoto vsakoletnih odpisov, s čimer bi bilo omogočeno znižanje obrestne mere in podelitev primerne dividende.

Pri nižji obrestni meri bo plasman bolj zdrav, kar bo brez dvoma tudi vplivalo na

notranjo vrednost bančnih akcij, katera je padla na pretirano nizki nivo. Treba je računati na vrednosti bančnih akcij, katere so delničarji kupili po visoki ceni. Zanatska banka je zdrava organizacija, zato ni povoda za tako veliko razvrednotenje delnic.

Za nizko dividendo, ki jo delničarji prejemo, moramo plačati še visoki davek. Zanatska banka je po zakonu oproščena plačanja davkov. Smatram, da bi trebalo pri finančnem ministru intervenirati, da se banko oprosti tudi tega davka, kot je to slučaj pri Agrarni banki.

Kar se ljubljanske podružnice tiče, je brez dvoma, da si je znala s smotrenim delom ustvariti lep položaj in je tudi z zadnjo bilanco dokazala razveseljiv napredek in uspeh.

Pri nato sledečih volitvah so bili na novo v upravni odbor izvoljeni v celoti kandidati, ki jih je predložila uprava.

*

V ponedeljek 6. t. m. se je vršila prva seja novega upravnega odbora Zanatske banke kralj. Jugoslavije. Za predsednika je bil izvoljen Milan Stojanovič, predsednik beograjske Obrtniške zbornice, za podpredsednika pa Jakov Sinjanovič, pek iz Beograda in M. Ramušćak, preds. Obrtniške zbornice v Zagrebu. Novi Upravni odbor je sklenil, da se od posojil obrtnikom od 1. julija t. l. dalje jemljejo za pol odstotka manjše obresti kot doslej.

Ing. Kregar Rado:

Nedostatki uredbe o organizaciji, učnem načrtu, strokovni izobrazbi učiteljev in uporabi učbenikov v strokovnih nadaljevalnih šolah

Povsem izjemno stanje pa je ustvarila v tem oziru gospodarska kriza. Oni mojstri, ki nimajo dela, pošiljajo vajence domov, često kar za par tednov, tako, da ti ne morejo ta čas obiskovati šole in to ne po lastni krivdi. Težko pa je zahtevati od mojstra, da bo držal vajenca, ki mu bo brez dela postopal na okolu in se potepal.

Te, vsled pomanjkljivosti uredbe in zakona nastale nedostatke, pa bi mogla do gotove meje popraviti strokovna združenja, sama že s tem, če bi se postavila na strožje stališče pri opravljanju pomočniških izpitov. Vajenec, ki ni dovršil vseh 3 razredov strokovne nadaljevalne šole in ne more dokazati, da si je strokovno znanje, ki ga nudijo te šole pridobil na kak drugi način, ne more z uspehom napraviti pomočniški izpit. Nekatera strokovna združenja to že izvajajo in kakor je pokazala praksa, s prav dobrim uspehom. Njihove šole so na višku tako glede znanja, učnih uspehov in discipline vajencev. Največ pa so dosegli tam, kjer se že pri sprejemanju vajencev v zaposlitev zahteva višja šolska izobrazba, kjer se vodi točna evidenca šolskega obiska in učnih uspehov. Še večji pa je uspeh tam, kjer se po dokončani vajeniški dobi tudi pri nastava-

vitvi in zaposlitvi ozira na učne uspehe, ki jih je dosegel vajenec na strokovni nadaljevalni šoli.

Zeletj pa je sprememba uredbe tudi v točkah, kjer predpisuje enotno minimalno število vajencev za vsak razred. Če hoče uredbo v tem oziru točno izvajati, potem ne preostaja vodstvu šole drugega, kot da združi v enem razredu vajence najrazličnejših strok. V prvem razredu, kjer se še ne poučuje strokovnih predmetov ni to izvedljivo, vsaj za specialne stroke pa je združitve vajencev v drugem in tretjem razredu. Strokovni pouk zahteva specializacijo. Nemogoče je obravnavati predmete za najrazličnejše stroke. Omejeno število ur, obsežna učna snov povsem ne dopuščata združitve vajencev različnih obrtov v istem razredu. Gradivoslovje, tehnologija in strokovno risanje se mora poučevati za vsako stroko ločeno in to ne glede na število vajencev. To se prakticira tudi na obrtnih in delovodskih šolah. Kako naj se poučuje skupno gradivoslovje in tehnologija za vajence kovinske, lesne in zidarske stroke. Če se že hoče ali mora štediti na izdatkih za učne moči, potem je mogoče združiti vajence raznih strok v enem razredu le pri predmetih kot

so: državoiznanstvo, knjigovodstvo, kalkulacija, spiseje itd. Če je vajenec primoran, da hodi v šolo, potem se mu mora nuditi pouk, ki ga bo zanimal, obravnavati se mora snov, ki je v zvezi z njegovim poklicem. Če pa tega ni, potem ga tak pouk ne bo zanimal in je škoda časa, ki ga presedi v šoli, škoda je pa tudi denarja za vzdrževanje take šole.

Pogrešna pa je uredba vsaj za naše prilike tudi zato, kjer dopušča vajencem takoj vstop v višje razrede. Da se dopušča vajencem, ki imajo 1. razred meščanske ali višje narodne šole ali srednje šole, vstop v 2. razred je upravičeno. V prvem razredu se še ne poučujejo strokovni predmeti. Povsem neupravičen in neutemeljen pa je vstop v 3. razred onim vajencem, ki imajo 2. razreda meščanske, višje narodne ali srednje šole. Strokovnih predmetov se vajenci v teh šolah niso učili. Povsem izključeno je, da bi mogli z uspehom slediti pouku, ko nimajo za to nobene podlage. Praviloma ne bi smel v 3. razred nihče, kdor ni preje dovršil 2. razreda strok. nad. šole ali 2. razreda obrtne šole.

Pogrešna je uredba dalje tudi v tem oziru, da ne predpisuje enotnih prejemkov za nastavnike teh šol, temveč prepušča banom, da krajevnim in premoženjskim prilikam odgovarjajoče prilagode prejemke. Dočim se stremi za izenačenjem prejemkov vseh javnih nastavlencev (državnih, banovinskih in občinskih) pa se ustvarja tu možnost diferenciacije. Tako so danes že 50%, 100% in še več procentne razlike v prejemkih in to za isto delo, na šolah z enako organizacijo pri nastavniki iste kvalifikacije. Da so

honorarji v Dravski banovini eni najnižjih vsekakor ni upravičeno, ko se ponajbolj naši gospodarski krogi, da je naše strokovno šolstvo na prvi stopnji.

Naše vljudno opozorilo cenj. naročnikom, da plačajo zaostalo naročnino prejšnjega leta kakor tudi za tekoče leto je mnogo koristilo. kajti večina naših zavednih tovarišev se je takoj odzvala. Prosimo še ostale, ki se doslej še niso spomnili svoje dolžnosti, da to nemudoma store! Da nam bo mogoče list obdržati na tej višini in da nam bo omogočeno redno izhajanje, je stanovska dolžnost vseh, da nas podpro s točnim plačevanjem naročnine.

Plačajte naročnino po poštni položnici štev. 10.860.

Ob tej priliki prosimo cenj. naročnike, da nam opravičijo zakasnitev 7. številke in to samo iz uredniških razlogov.

Podpirajmo svoj stanovski tisk! Pridobivajmo novih naročnikov!

TOVARIŠI OBRTNIKI!

Tudi Vam ne bo prizanesla kruta usoda! Ali boste zapustili svoje družine nepreskrbljene, brez vsakih sredstev in podpore?

Od nikoder ne morete pričakovati pomoči, edino Vaša lastna

„Obrtniška samopomoč“

Ljubljana, Beethovnova ulica 10

Vam bo pomagala v največji stiski.

Zahtevajte takoj brezplačne informacije!

Uredba o volitvi svetnikov zbornic za TOI

V dosedanjih sestavkih smo podrobno navedli določila uredbe o volitvi svetnikov, v kolikor se ta določila tičejo splošnih določb, volilnih okrožij in volilne pravice. Danes naj sledijo določila o volilnih organih, razpisu volitev, volilnih imenikih in reklamacijah.

Volilni organi (člen 11.—16.)

so po uredbi glavni volilni odbor in krajevni volilni odbor. Glavni volilni odbor bo zasedal na zborničnem sedežu v Ljubljani. Predsedoval mu bo višji, za to imenovani uradnik kr. banske uprave, člani pa bodo štirje predstavniki zbornice in sicer za vsak odsek eden, ki morajo vsi bivati v Ljubljani. Zbornično predsedstvo določi še iz vrst zborničnih konceptnih uradnikov delovodjo, ki pa ima samo posvetovalen glas. Glavni volilni odbor ima nalogo, da izvede volitve, sestavi krajevne volilne odbore in jih nadzira, nadzira sestavo in objavo volilnih imenikov, odloča o vloženih reklamacijah, potrdi in objavi kandidatne liste, odloča o pritožbah zoper volitve ter proglasi izid volitev.

Krajevni volilni odbori, in sicer po eden za vsako volilno telo, se postavljajo za območje enega občega upravnega oblastva I. stopnje (sreskega načelstva). Predsedujejo jim predsedniki, postavljeni od občin upravnih oblastev I. stopnje, člana pa sta predstavnik (oziroma namestnik) od pripadnikov pristojnega volilnega telesa, ki jih postavijo uprave krajevno pristojnih združenj. Če teh združenj ne postavijo, jih ima pravico postaviti zbornica. Krajevnomu volilnemu odboru pripada tudi delovodja, toda brez glasovalne pravice.

Naloga krajevnih volilnih odborov je, da sestavijo volilne imenike svojega območja, ako je v njih območju več krajevno pristojnih združenj; nadalje prevzemajo reklamacije, vodijo volitve, ugotovijo izid vo-

litve in izročijo nato vse volilne spise glavnemu volilnemu odboru.

Volilščica morajo biti praviloma na sedežu vsakega občega upravnega oblastva I. stopnje. Ako pa je zaradi števila volilcev ali zaradi prometnih razmer potrebno, sme biti na področju enega sreza ali večjih krajevnih volilnih odborov z več volišči. Krajevno pristojnost v takem primeru odredi glavni volilni odbor.

Kandidati za svetnike ali namestnike v nobenem slučaju ne smejo biti med volilnimi organi.

Gornja določila nove uredbe so bistveno različna od predpisov svoječasne uredbe iz l. 1927. Tedaj se je sicer moglo glasovati osebno pri volilnem odboru v Ljubljani, oziroma pismeno na naslov istega volilnega odbora, ker je prejšnja uredba poznala le en volilni odbor. Toda krajevnih volilnih odborov stara uredba ni poznala, ker je bilo poprej možno osebno in pismeno glasovanje, (in so se volilci v glavnem tudi poslužili pismenega glasovanja), po novi uredbi pa (z izjemo industrijskih, denarnih in prometnih podjetij) le osebno. V koliko bo določilo o osebnem glasovanju vplivalo na volilno udeležbo, bodo šele pokazale volitve.

Odrejanje in razpis volitev (člena 17. in 18.)

Minister za trgovino in industrijo odredi v sporazumu z ministrskim predsednikom prve volitve po tej uredbi, isti minister jih odredi tudi za slučaj razpusta zbornice. Volitve za ono polovico svetnikov, ki jim po treh letih mandat poteče, pa sme odrediti predsedstvo zbornice.

Razpis volitev izvrši glavni volilni odbor. Razpis mora obsegati natančna določila o dnevu in trajanju volitev, določila uredbe o volitvah in navodila, kako se glasuje. Razpis je objaviti v zborničnem uradu, prostorih prisilnih združenj, pri sreskih

načelstvih in mestnih poglavarstvih zborničnega območja.

Volitve se vršijo za vsa volilna telesa isti dan in sicer na nedeljo.

Volilni imeniki (člena 19. in 20.)

Volilni imeniki so v abecednem redu po rodbinskem imenu sestavljeni spiski vseh onih, ki imajo po določilih uredbe aktivno volilno pravico. Volilne imenike sestavljajo prisilna združenja na podlagi svojih registrov in drugih podatkov za vsako volišče posebej in jih morajo poslati pristojnim volilnim odborom najkasneje 2 tedna od dne, ko uradno prejmejo razpis volitev. Imeniki se sestavijo po stanju na dan razpisa volitev in se imajo ta dan zaključiti. Tiste zbornične pripadnike, ki ne pripadajo nobenemu združenju, vpiše zbornica v posebne imenike. 2 izvoda volilnega imenika pošlje združenje krajevnomu, 1 izvod pa glavnemu volilnemu odboru. Če je v nekem glasovalnem kraju po več združenj istega volilnega telesa, morajo krajevni volilni odbori sestaviti na podlagi volilnih imenikov združenj še poseben imenik za vse volilno telo svojega območja.

V prostorih vsakega združenja mora biti razgrnjen volilni imenik dotičnega združenja, ki ga sme med uradnimi urami pregledati in prepisati vsak pripadnik zbornice. Volilni imeniki so razgrnjeni za 2 tedna od dne objave po volilnem razpisu.

Reklamacije zoper volilne imenike (člen 21.)

Reklamacija zoper volilni imenik je akt, s katerim se zahteva popravek formalnega ali stvarnega pogoja v volilnem imeniku radi naknadnega vpisa osebe, ki ima volilno pravico, ali izbrisa osebe, ki te pravice nima.

Reklamacije sme vložiti vsak zbornični pripadnik, ki ima aktivno volilno pravico, in sicer pismeno. Reklamacije se morejo oddati na pošto najkasneje v 15 dneh od dne razgrnitve volilnih imenikov ter je z njimi vred predložiti tudi uradne listine, da so navedbe reklamacije točne. Reklamacijski rok se torej začne z dnem razgrnitve volilnega imenika, poteče pa z dnem, ko se razgrnitev konča. O reklamacijah odloča glavni volilni odbor, in sicer mora odločiti o vseh reklamacijah najkasneje teden dni po reklamacijskem roku. (Dalje.)

Sijajen uspeh Velike pomladanske modne revije v Ljubljani

Dosedanje v vsakem pogledu uspele modne revije Obrtniškega društva v Ljubljani pravijo, da je Ljubljana pridobila odlično mesto v modni tekmi in da je na resni poti, da se razvije v modni center naše ožje domovine.

V soboto, 21. marca je bila slovesno otvorjena prva predstava revije ob navzočnosti pokrovitelja župana mestne občine g. dr. J. Adlešiča, zastopnika zbornice za TOI g. dr. Pretnarja, narodnih poslancev Mohoriča, Turka in dr. Fuksa ter mnogo odličnega občinstva.

Revijo je otvoril predsednik Obrtniškega društva g. Rebek z nagovorom, v katerem je poudarjal stremenje naprednih obrtnikov oblačilne stroke, ki želijo s prirejanjem modnih revij izpopolniti svojo stroko, pokazati pa hočejo tudi svojo sposobnost, okus in svojo spretnost. Ta pot, po kateri gredo naši obrtniki v duhu sodobnosti in s časom nam daje popolno garancijo, da bodo uspeli.

In nato je tekla revija ves teden, vsega dvanajst predstav in vedno je publika z največjim zanimanjem sledila predvajanjem

krasnih modelov, ki bi bili v čast evropskim modnim centrom. Veliko žrtev in truda je bilo vloženega v to akcijo! Posebno saloni, ki so sodelovali in so morali prenesti velike materialne žrtve za izdelavo oblek, toda če se pomisli, kolike koristi je bila ta revija za posamezne razstavljalce v reklamnem smislu, tedaj nam vse žrtve postanejo neznačajne.

Organizacija revije je bila odlična ter je treba Obrtniškiemu društvu priznati veliko inicijativo in agilnost. Poseben delež k uspehu so doprinesli prav vsi sodelujoči od aranžerja arh. g. Mesarja, salonov, ki so razumeli tovariško disciplino in manekenov, ki so krasno predvajali umetniške izdelke naših krojačev. Ves ta veliki aparat je odlično vodil predsednik prireditvenega odseka, krojaški mojster g. **Albert Pučnik**.

Posebno poglavje moramo pričeti, ko govorimo o našem, že dobro poznanem impresarju g. Mirku Jelačinu. Svojo težko vlogo je častno rešil. Njegovi duhoviti verzji bodo obiskovalcem ostali v spominu morda prav do druge revije. Že v svojem otvoritvenem govoru je podal v kratkem ves pomen modne revije zato ga priobčujemo v celoti:

Spoštovane zbrane dame, gospodje spoštovani vsi,

prosim dovolite mi, da najprej vdano se vam klanjam nato pa v pojasnilo vam naznanjam, da je agilno obrtniško društvo enoglasno to sklenilo,

da Ljubljano bo razveselilo vsako leto z revijo modno ki naj pokaže v nov letni čas, prehodno najnovejšo modo

za naše dame in gospode iz Ljubljane tako, da bomo spomladi in poleti, v jeseni in pozimi

elegantno vsi oblečeni tukajšnji Ljubljanci, da bo Ljubljana, kar se mode tiče vedno na tekočem

bodisi v poletnem času ali vročem! Pomlad prebujena mlada se je razcvetela v deželo našo je prispela!

Odprimo okna na stečaj pomlad je prišla spet nazaj.

Na livadi rožice cveto, na travnikih zeleno je lepo, po gozdu ptički že prepevajo, vse dame bolj zaljubljeno nas gledajo,

razumljivo je zato, da se oblečemo kolikor možno goče vsi lepo.

Priznani naši modni ateljeji pa nam sedaj pokažejo,

kako v elegantnem svetu, dame in gospodje se oblačijo.

Mi našim salonom zaupamo lahko, da nas oblečejo tako,

kot najnovejša moda pač zahteva to! Naša narodna dolžnost pa je,

da si obleke naročimo vse pri modnih ateljejih bele naše te Ljubljane.

Ker naš atelje odgovornost lahko nase to prevzame,

da nas res zadovolji s svojimi kreacijami. Da vseskozi resnico govorim

modele krasne v oceno vašo prepustim! Gospodarsko drug drugega podpirajmo,

domače delo vpoštevajmo potem bomo krepki in močni,

da v bodočnost gledamo z veselimi očmi! V tem smislu gospoda spoštovana vas pozdravljam,

Veliko pomladansko revijo modno zdaj otvarjam!

Želim, da bi splošen uspeh, ki je bil dosežen s to revijo dal tudi ostalim obrtnikom, ki sedaj niso razstavljali, več vzpodbude. V delu je naša rešitev!

Din od hl, na esence, ekstrakte in etrska olja z alkoholom 400 Din od 100 kg, na rum, liker, konjak in špirit 5 Din od hl stopnje. Na vino 100 Din od 100 litrov, 300 Din od 100 l šampanjca in 5 Din od hektolitrske stopnje žganja.

5. **Trošarina na ogljikovo kislino** znaša od kg za proizvodnjo brezalkoholnih pijač 5 Din, za ostale namene 2.50 Din. Za brezalkoholne pijače brez dodatka ogljikove kisline 10 par od vsakega decilitra vsebine. Brezalkoholne pijače brez dodatka kemikalij so trošarine proste. Trošarina pa se plača tudi od raznih tablet, in sicer 25 par od kosa. Umetne uvožene brezalkoholne pijače 10 par od vsakega dl.

6. **Banovinska trošarina** na mineralne vode znaša pri steklenicah izpod 1 litra 20 par, do 2 l 30 par in pri večjih steklenicah 20 par od vsakega litra.

7. **Trošarina na kvas** 4 Din od kilograma.

8. **Na bencin** 100 Din od 100 kilogramov.

9. **Trošarina od konsuma električnega toka** se plača tudi, če se uporablja tok iz lastne naprave ali če se oddaja brez odškodnine. Le tok za cestno razsvetljavo, cerkve, državne in samoupravne zavode in urade je prost. Trošarina znaša 20 par od kilovatne ure pri ceni toka do 4.99 Din in 15 par pri ceni nad 4.99 Din. Pri ceni nad Din 7 se trošarina ne plačuje. Vse javne dajatve se za odmero trošarine odbijejo.

10. **Banovinska trošarina na pnevmatiko** znaša letno: za osebne avtomobile in avtobuse za vsakih začetih 50 kg čiste teže Din 25, za tovarne avtomobile Din 15. Poleg tega za vsakih začetih 50 kg čiste teže do 1500 nosilnosti kg Din 10 za vsakih nadaljnjih začetih 50 kg Din 5. Priklopni vozovi od vsakih 50 kg 5 Din, za vsakih začetih 50 kg Din 10 in za vsakih nadaljnjih začetih 50 kg še Din 5. Za traktorje za vsakih začetih 50 kg 20 Din, za motocikle s priklopnimi sedeži Din 150, brez priklopnih sedežev na 100 Din za vsakih 50 kg čiste teže.

Trošarina se plačuje v štirih enakih obrokih.

11. Taksa na plesne prireditve se plačuje v mestih z nad 4000 prebivalcev, v letoviščih in kopališčih ter v Ljubljani v višini Din 300, v trgih Din 200, drugod 100 Din. Za plesne vaje se ne plačuje taksa. Za podaljšanje policijske ure se plačuje v Ljubljani, kopališčih, zdraviliščih in mestih z nad 4000 prebivalci 100 Din, v drugih krajih 50 Din. Za podaljšanje preko 2 ure pa dvojna taksa.

12. **K drž. taksij** po tar. post. 99 a (na vstopnice) se pobira 40% banovinska doklada.

13. **Banovinska taksa na lovišča**, lovske karte in ribolove, znaša 10% letne zakupnine in poleg tega 20 par od vsakega ha lovišča. Lastniki samosvojih lovov pa plačujejo 50 par od vsakega polnega ha.

Lastniki ribarskih okrajev 25 odstotkov letne zakupnine.

14. Od vsake lovske karte 100 dinarjev, od one za čuvanje pa 50 Din. Od mesečne lovske karte pa 100 Din.

15. **Taksa na šoferske legitimacije** za usposobljenca avtomobilske voznje 100 Din, za motocikle Din 50. Od prve izdaje pa znaša taksa Din 250, ozir. 125. Poklicnim šoferjem se zniža taksa na eno četrtino.

16. **Od prenosa nepremičnin se pobira 2% taksa**. Od prenosa kmečkih nepremičnin med živimi se pobira le polovica te takse.

17. **K drž. dopolnilni prenosni taksij** se pobira 100% banovinska doklada.

18. **Taksa na zavarovalne premije** znaša 1% od vseh vplačanih kosmatih zavaroval-

Važnejše izpremembe taksnega zakona

Finančni zakon za leto 1936-37 prinaša naslednje važnejše izpremembe taksnega zakona:

1. Za objave, ki se lepijo po zidih, vratih in oknih, se zniža taksa iz tar. post. 8 od 1 dinarja na 50 par, na stalne reklame pa se zniža taksa iz točke 2. te tar. post. od 60 do 500 dinarjev na 40 do 250 Din.

2. Taksa iz 5. opombe tar. post. 10. na kupone odnosno dividende ostane v višini 1%. Na tantieme pa, ki ne podleže uslužbenškemu davku po členu 96 zakona o neposrednih davkih, se plača na naslov takse 10%, od drugih tantiem pa 1%. To določilo se mora uporabiti tudi na tantieme in dividende, ki bodo dovoljene za poslovno leto 1935 ali za katero drugo leto, ki bo zaključeno po 31. decembru 1935.

3. Člen 15. zakona o taksah se je izpremenil z veljavnostjo za vso državo takole: prošnje, pritožbe, tožbe itd., če ne spadajo pod zakon o sodnih taksah, se ne morejo sprejeti, če niso pravilno kolkovane. Takšne nekolokovane ali nezadostno kolkovane vloge se vpišejo v poseben protokol in takoj pošljejo oblastem, da zahtevajo naknadno kolkovanje. Oblast, pri kateri je vloga vložena, pozove nato vlagatelja, da v 30 dneh kolkuje vlogo, sicer se bo smatralo, da vloga sploh ni bila vložena.

4. **Obrestna mera** iz odst. 2. čl. 32 taksnega zakona se zniža od 8 na 6%.

Eksekucijski stroški za plačilo rednih in kazenskih taks iz odstavka 3. istega člena znašajo:

a) za vročen pismen opomin 1 Din, če ni dolg večji ko 200 dinarjev, 0,5% vsega dolga, če presega 200 Din in ne dosega 10 tisoč Din, ter 1%, če presega 10.000 Din.

b) **Za zarubitev:** 5 Din, če dolg ne presega 500 dinarjev, 1% za dolgove do 10.000 Din in 2% za dolgove nad 10.000 Din.

5. **Taksa na račune, note, poročila in podobno iz tar. post. 34. se plača samo, če se ti računi tudi dejansko izdajo.** S tem je odpravljeno dosedanje obvezno izdajanje računov. Ta taksa znaša za zneske nad 50 do 100 dinarjev 1 Din, za zneske od 100 do 500 Din 2 Din, za one od 500 do 1000 Din 3 Din in za zneske nad 1000 Din 5 Din. **Računi do 50 Din so takse prosti, tudi če se izdajo.**

Taksa na kreditne knjižice iz točke 3. iste tar. post. se zviša od 5 na 10 Din.

Že plačana taksa na nabavljene taksne formularje se ne bo vrnila.

6. **Kazen za opravljanje obrta brez dovoljenja ali koncesije** po členu 52. taksnega zakona se zniža od trikratnega na enkratni znesek redne takse.

7. Prva opomba iz tar. post. 92. taksnega zakona, po kateri so morali trgovski, obrtniški in drugi obrati poleg takse za dovoljenje plačati še takso za protokolacijo, pa čeprav niso bili na protokolacijo zavezani, se sedaj odpravi.

8. **Oproščajo se vse kazni, ki so bile izrečene zadržugam, njihovim zvezam in njih funkcionarjem za taksne prestopke iz tar. post. 12. opombe ter postavk 62, 81 in 92 zakona o taksah.** To se nanaša na dopolnilno prenosno takso, na točilno takso in na takso za trgovske, obrtniške in druge obrate.

Banovinski davki, takse in doklade.

V kritje banovinskih potrebščin se pobirajo naslednji banovinski davki, takse in doklade:

1. **50% nadomestna doklada** za odkupnino osebnega dela na cestah k vsem drž. neposrednim davkom;

3. **5% zdravstvena doklada;**

4. **trošarine na alkoholne pijače:** od prodanih pijač v nadrobni prodaji na pivo 60

nin. Te davščine so oproščena vsa javna in javnopravna socialna zavarovanja. Davščina se ne sme prevaliti na zavarovanca.

19. **Davščina na dediščine** se pobira v višini 20% od državne osnovne takse. Pri dediščinah, ki so po čl. 6. toč. 5. zakona o taksah oproščene drž. takse, se pobira samostojna taksa v višini 1% od čistega pripadka nad Din 20.000 do 50.000 in 2% nad to vsoto.

20. Taksa za posest in nošenje orožja se plačuje v višini 50% drž. takse.

21. **Banovinske administrativne takse** in doklade k drž. taksam se pobirajo: 50% doklada po tar. post. 25., 33., 41., 43., 47. in 48.

100% doklada k drž. taksi po tar. post. 29.

50% doklada po tar. post. 8., 90., 91. in 92. zakona o taksah.

22. Taksa za prenos lastništva na živinskih potnih listih 2 Din za drobnico, 4 Din za posamezno veliko žival.

23. Prispevek avtobusnih podjetij za čezmerno izkoriščanje cest se določi pavšalno po določbah gradbenega ministrstva.

24. Vsi nameščenci in delavci, ki so zavezani soc. zavarovanju, plačujejo 5½% od kosmatga zaslužka, mezde ali pokojnine, za **bednostni sklad**, če od teh svojih prejemkov plačujejo uslužbenski davek najmanj po pol dinarja dnevno, 2 Din tedensko ali 11 Din mesečno. Službodavci nameščencev in delavcev plačujejo 1% vseh kosmatih zaslužkov.

Iz naših organizacij

Dolenjsko obrtništvo v boju za obstanek.

Dolenjsko obrtništvo na splošno, je zašlo v hudo krizo, ki grozi uničiti popolnoma nekatere obrtniške stroke. Najhuje so pač prizadeti čevljarji, katerim hudo konkurira Baťa in jim takorekoč grozi vzeti vse možnosti življenja. Čevljarjem slede krojači, ki jih tlači konkurenca Tivarja. In tako bi lahko naštevati kar naprej vse težave obrtnega stanu. Videč svojo propast so se začeli tudi dolenjski obrtniki na vse kriplje truditi, da si izboljšajo položaj.

Da bi domači obrtniki vsej javnosti pokazali, česa so zmožni, so se odločili prirediti stalne razstave svojih izdelkov. Da bi bolj uspevali, so se pričeli še bolj združevati v različnih obrt. organizacijah. Pozabili so vse stare strankarske spore in postali zopet samo — obrtniki, ki jim je za isti cilj borba. S tem korakom je bil postavljen trden temelj boljše bodočnosti obrtnega stanu in napredka. Celokupno obrtništvo naše napredne Dolenjske strani bo ob priliki velike obrtno-gospodarske razstave, za časa gasilskega kongresa v Novem mestu, v dneh od 4. do 13. julija t. l. stopilo na plan, krepko združeno in pokazalo, kaj zmorejo njihove pridne roke. Nameravana razstava pa bo prirejena enotno in bo povezana v celoto, k čemur bodo gotovo veliko pripomogli tudi naši gospodarski krogi, ki se bodo te razstave udeležili. Želimo le, da bi bilo to veliko obrtniško delo in prizadevanje za obstoj in procvit obrtnega stanu, kronano z največjim uspehom!

Težnje in težave obrtnikov v ljutomerskem okraju.

Ko so se na Jožefovo zbrali v Ljutomeru obrtniki iz vsega sreza, jim je zastopnik zbornice za TOI g. Igljč v obširnem govoru razložil obrtniška vprašanja. Razpravljal je o javnih delih, ki naj se sorazmerno razdele na vse banovine. Očrtal je razvoj krize, v katero je zašlo obrtništvo, ko je v le-

tih konjunktura povečalo in moderniziralo svoje delavnice in se pri tem zakopalo v dolgove, ki ga danes tišče tako, da je njegov položaj nevzdržen.

Obrtniške organizacije so sicer predložile odločujočim krogom svoje želje in zahteve, vendar jih ti niso upoštevali. Posebno je govornik omenil škodljivi vpliv tujega kapitala, ki sili v našo državo ter uničuje z ustanavljanjem veleobratov našega malega obrtnika, ne nudi pa narodu dobrega blaga. V tem položaju je prva naloga obrtništva, da se krepko oprime organizacije, ne pa da se prepušča sicer umljivi apatiji. Govornik je pravilno poudarjal, da niso obrtniške organizacije žal mogle doseči vseh svojih ciljev, da pa bi bilo za obrtnika še slabše kakor je danes, če bi organizacij in njihovega dela sploh ne bilo. Mnogo časa in prilike za bolj koristno delo pa so obrtniki v dravski banovini zamudili, ko so se po zaslugi nekkih obrtniških organizatorjev zaleteli v nepotrebno borbo za skupne zbornice in trošili za nje svoje sile, namesto da bi te posvečali delu za boljši zakon o obrtih, ki v svoji današnji obliki ne zadovoljuje. Temeljito se je govornik bavil tudi s šušmarsko nadlogo, ki postaja vedno hujša. Razlikoval je pravilno tri vrste šušmarjev: take, ki ne zmorejo taks, da bi otvorili svoj obrat, take, ki jih krijejo drugi obrtniki, in tretjič popravljalnice industrijskih podjetij, ki jih omogoča nezavednost obrtnikov. Zahteval je z vso odločnostjo strog zakon zoper šušmarstvo. Na koncu je g. Igljč poudarjal veliko važnost vzgoje dobrega naraščaja ter je priporočil omejitve števila vajencev na najpogrebnejše število, dalje pravilno izbiro, strogo nadzorstvo in disciplino.

Narodni poslanec Lukačič je omenil, da noče v teh težkih časih sčuvati nikogar proti nikomur, pač pa hoče orisati neznosne razmere v obrtih, o čemer priča dejstvo, da je bilo pri nas črtanih 3410 obratov, da pa se je davčna obremenitev v dravski banovini dvignila od 27 na 34 milijonov Din. Prišel je čas, ko bo treba uvaževati resne predloge resnih ljudi, ki žele državi in njenemu gospodarstvu dobro. Vsa gospodarska vprašanja tvorijo velik kompleks, nobenega vprašanja ni mogoče rešiti samo zase, ampak le v zvezi z drugimi. Nobenemu stanu ni moči pomagati, ne da bi bili pri tem drugi prizadeti. Gospodarska vprašanja tudi ne prenašajo nobenega odlaganja več. Novi državni proračun je previsok in ne zmanjšuje bremen. Predlogi, ki jih je postavil v finančnem odboru narodne skupščine poslanec Mohorič, obsegajo vse zahteve obrtništva, le žal, da jih proračun ne upošteva. Poslanec je poudarjal, da je kriza skrajna, da pa je še vedno časa dovolj, da se vsaj del zamujenega popravi in nadoknadi, ako je dovolj dobre volje na vseh straneh. V rešitvi malega človeka je problem države.

Predsednik g. Reich je po zahvali poslancu izrekel željo, da bi današnje resolucije ne obležale v miznicah, ampak naj jih narodna skupščina upošteva. Nato je upravitelj predaval o novem pravilniku za strokovne nadaljevalne šole. Resolucije, ki jih je na koncu zborovanja prečital predsednik in ki se v glavnem strinjajo s predlogi gospodarskih zbornic, so bile soglasno sprejete. S pozivom na krepko solidarnost vseh obrtnikov in stanovsko zavest je predsednik zaključil uspešno zborovanje, ki je pokazalo, da je obmejni obrtnik daleč od nepotrebni in škodljivih osebnih in drugih prestižnih razprtij.

Celjski obrtniki so letos prav lepo in dostojno proslavili svoj tradicionalni obrtniški praznik sv. Jožefa.

Zjutraj ob 8. uri je bila v župni cerkvi sv. maša za vse člane in prijatelje društva, med katero je ubrano pel moški pevski zbor »Oljke« v Celju pod vodstvom g. Mirka Videčnika.

Ob 9. uri dopoldne pa se je vršila v gornji dvorani Obrtnega doma v Celju proslava obrtniškega praznika, katere se je poleg številnih mojstrov udeležil tudi predsednik celjske občine g. Mihelčič Alojzij. Proslavo je otvoril in vodil g. Lečnik, podpredsednik Slovenskega obrtnega društva v Celju, ki je v kratkih in jednatih besedah orisal pomen proslave sv. Jožefa.

Na proslavi je nastopil z dvema zbornima deklamacijama prvič pred javnostjo pomočniški zbor Slov. obrtnega društva, ki je štel nad 30 pomočnikov. Prednašal je Boštjetovo pesem »Taki smo mi« in Župančičevo »Kovaška...«, ki sta bili prirejene za zborna deklamacija. Discipliniranost, strumno prednašanje pesnitev, in resnost nastopa pomočnikov je napravila na vse poslušavce najgloblji vtis. Če bo šel zbor pomočnikov po tem prvem nastopu pred javnostjo po tej poti naprej, smemo od njega pričakovati še prav lepih uspehov.

Glavni govornik na proslavi g. učitelj Gobec Vekoslav je v svojem govoru nazorno in strokovnjaško pokazal odnos obrtnika-mojstra napram vajencu in obratno. Za svoja nadvse zanimiva izvajanja je žel priznanje prisotnih.

Če bi bilo celjsko obrtništvo enotno, bi po svoji številni moči lahko prirejalo res reprezentativne prireditve in proslave, ki bi bile lahko v ponos celjskemu obrtništvu. Pa ne samo proslave, temveč tudi v vseh drugih stanovskih zadevah bi naše obrtništvo imelo mnogo več koristi in uspehov, ki jih pa vsled nekoristnega cepljenja ne more doseči.

Novo obrtniško združenje.

Pred kratkim je bilo ustanovljeno »Skupno združenje obrtnikov« v Ljubljani. Območje tega združenja obsega sodni srez ljubljanski, včlanjeni pa so v njem vsi oni obrtniki, ki niso že člani kakega izmed obstoječih strokovnih združenj. Po podatkih, ki so doslej zbrani, šteje to združenje blizu 300 članov, bo se pa gotovo to število še povečalo tako, da bo to združenje eno najmočnejših ljubljanskih združenj. Na ustanovnem občnem zboru, ki se je vršil v nedeljo 22. marca, so bile dane smernice dela združenja. Zborovanje je vodil predsednik pripravljalnega odbora pečarski mojster g. Anton Kovačič, ki ima tudi največ zaslug, da se je to združenje ustanovilo. Navzoč je bil poleg številnega članstva tudi zastopnik zbornice za TOI g. dr. Josip Pretnar. Predsednik Okrožnega odbora v Ljubljani g. Fran Igljč pa je obširno govoril o nalogah združenja.

Izvoljena je bila uprava in sicer za predsednika g. Anton Kovačič, za podpredsednika g. Fran Repič, za člane uprave pa gg. Rojina Franc, Fajfar Matej, Battelino Vinko, Sedej Ivan, Selan Matija, Trbovec Janez, Kozina Franc in Andoljšek Ludvik; za člane nadzornega odbora pa gg. Mikuš Adolf, Žunič Ernest in Pirnat Stanko. Z ustanovitvijo »Skupnega združenja obrtnikov« je končno izpopolnjena vrzel v strokovni obrtniški organizaciji in so sedaj organizirani vsi obrti.

**OBRTNI VESTNIK MORA V VSAKO
OBRTNIŠKO DELAVNICO!**

Hranite vse izvode „Obrtnega Vestnika“. Vezane letnike boste znali šele pravilno ceniti!

Jernej Kosar in blagajnik Eman Illich, je razvidno izredno plodonosno delo tega društva.

Po poročilih je čestital društvu k lepemu uspehu obrtni referent dr. Senkovič ter poudarjal veliko delavnost in iniciativnost sedanjega vodstva. S čestitkami se mu je pridružil obrtno-zadružni inšpektor Založnik, ki je naglašal potrebo čimprejšnjega osnovanja vajeniškega doma v Mariboru. Govorili so še Kumerc, Vahtar, Gustinčič ter eden od ustanoviteljev društva in njegov bivši predsednik Franjo Novak, kateremu so zborovalci predali v znak priznanja častno diplomu.

Pri volitvah je bil znova izvoljen za predsednika Ivan Sojč, podpredsednik je Miha Vahtar, odborniki pa: Illich Eman, Jemec Ivan, Kvas Ivan, Zoter Rajko, Sulič Josip, Pahernik Anton, Semko Peter. Namestniki: Gustinčič, Safman Martin in Drago Tratnik.

Ostala poročila priobčimo prihodnjič!

Obvestila

Pojasnilo: Z ozirom na objavljeno opozorilo z dne 9. februarja 1936, popravljam to objavo v toliko, da Obrtno društvo na Jesenicah še vedno obstoja in je opozorilo v toliko netočno, ko govori o bivšem Obrtnem društvu! Ivan Gogala, Jesenice.

Slovensko obrtno društvo v Celju ima v sredo, dne 15. aprila 1936 ob 19. uri v prostorih Obrtnega doma (Gledališka ulica) svoj redni letni občni zbor, katerega naj se člani točno in sigurno udeležijo!

Združenje krojačev in sorodnih obrtov v Ljubljani ima svojo redno letno skupščino v nedeljo 26. t. m. ob 9. uri dopoldne v beli dvorani hotela »Union«.

Združenje pekov v Ljubljani bo imelo svojo redno letno skupščino v četrtek 16. aprila t. l. ob 15. uri v sejni dvorani zbornice za TOI.

Zdravniški pregled vajencev.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev je odklonil za bodoče zdravniški pregled vajencev pred vstopom v učenje. Zato bodo sedaj v smislu § 253 obrtnega zakona vršili preiskavo vajencev šolski zdravniki. Za to potrebna zdravniška potrdila (vprašalne

pole) je založil Okrožni odbor obrtniških združenj. Združenja bodo morala imeti vedno dovolj takih vprašalnih pol na razpolago, ker se te tiskovine ne bodo dobile nikjer drugje kot pri združenjih in Okrožnih odborih. Brez teh zdravniških potrdil pa se vajenec ne sme registrirati.

Zatirajte šušmarstvo!

Skupni davek na poslovni promet povišan za 25%. Finančni minister je sporazumno s trgovinskim ministrom na temelju § 1 zakona o skupnem davku na poslovni promet izdal uredbo o izpremembi in dopolnitvi uredbe o tem davku tako, da se stopnje za skupni davek od vsega domačega in inozemskega blaga povišajo za 25%. Povišana stopnja se računa samo z desetinkami, ki se predhodno zaokrožijo navzgor, če presegajo stotinke pet. Od predmeta z luksuznimi predmeti se bo pobiralo poleg tega še 12% namesto dosedanjih 10.

Davčna uprava za mesto v Ljubljani javlja, da dospe v plačilo: s 1. aprilom II. četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, doklad na neoženjene osebe, na poslovni promet in vojnice.

Zaloga

stekla, porcelana, zrcal, svetilk, raznih okvirjev i. t. d.

STAVBNO
IN UMETNO STEKLARSTVO

Avgust Agnola

LJUBLJANA, TYRŠEVA CESTA 10

Račun poštne hranilnice 10.940. — Tel. 24-78

Vsi si želimo konec nepovoljnega stanja na denarnem trgu in iz tega izvirajoče gospodarske krize! Priznanje, ki ga po celi državi uživa slovensko denarništvo, temelji zlasti na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in vztrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne zavode dvignili do takega ugleda in pripomogli domovini do blagostanja!

Pomagajmo si sami!

Vlagajte svoje prihranke, vir blagostanja, v domači največji denarni zavod, to je

Mestna hranilnica ljubljanska v Ljubljani

Stanovska zavednost je najtrdnější temelj stanovske organizacije.

Krojači!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Češko-jugoslovenska
veletrgovina blaga

ANTON HUBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica št. 7

ZANATSKA BANKA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6.

Centrala Beograd.

Delniška glavica Din 75,000.000
Udeležba države Din 30,000.000

Glavna podružnica Zagreb
Podružnica Sarajevo

PODELJUJE

obrtnikom in obrtnim podjetjem
menična in hipotekarna posojila,
kredite na tekoči račun, posojila na
zastavo državnih vrednostnih papirjev,
delnic Narodne banke in
Priviligirane Agrarne banke.

SPREJEMA

na obrestovanje vloge na hranilne
knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitve.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških ustanov
in organizacij. Izvršuje vse ostale
bančne posle.

Brzjavni naslov: »Zanatska« Ljubljana. — Telefon št. 30-20. — Račun
Poštne hranilnice št. 14.003.

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice
in kredite v tekočem računu vsem
kredita zmožnim osebam in tvrdkam

»INDUS«, tovarna usnja in usnjenih izdelkov, družba z o. z. Ljubljana

Tovarna gonilnih jermen izdeluje v najboljši kakovosti: Vse vrste transmisijskih jermen znamke »Panther«, »Kron«, Indus »Special-Citrontan«. Tehnične predmete za tekstilno industrijo kakor Pikerje, udarne kapice, udarna jermena, manšete, tesnila itd.

Tovarna usnja izdeluje vse vrste usnja, krom in galunski stroj, telečji in goveji boks, kravine, dulboks, blankusnje, usnje za knjigoveze, svinjsko usnje za galanterijo in sedla.

Tovarna galanterijskih izdelkov izdeluje kovčege, gamaše, opasače, žoge, aktovke itd.

DOMAČI KAPITAL!

DOMAČI DELAVCI!